

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/29/2017
Identifikačné číslo spisu:	4108010369
Dátum vydania rozhodnutia:	18.07.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:4108010369.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obvineného Q. R., pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra 2000, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 6T/57/2008, na neverejnom zasadnutí dňa 18. júla 2017 v Bratislave, o dovolaní obvineného Q. R. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 21. mája 2014, sp. zn. 2To/24/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného Q. R. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Nitra z 24. novembra 2011, č. k. 6T/57/2008-2679 bol Q. R. uznaný vinným zo spáchania trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra 2000, ktorého sa dopustil spoločne s obvinenou K. K. a V. R., na tom skutkovom základe, že:

v presne nezistený deň od 14. decembra 2000 do 31. decembra 2000 spoločne vylákali V. E. na miesto nachádzajúce sa v lesnom poraste vo vzdialenosti asi 400 metrov naľavo od cesty I/65 za Motocestom Zubor v smere Zlaté Moravce - Hronský Beňadik v katastri obci Čaradice tak, že ju pod zámienkou odvozu z Levíc do azylového domu v Nitre posadili do osobného motorového vozidla značky Peugeot 206 zelenej farby a priviezli na uvedené miesto, kde ju v odstavenom aute na zadných sedadlách vozidla začali biť po hlave, postupne škrtiť rukami a následne tiež škrtiť nezisteným predmetom - pravdepodobne špagátom, ktorý sa ale roztrhol, pričom V. E. zostala po útoku bezvládna, povytiahli ju z auta, na čo ju obvinený V. R. niekoľkokrát veľkou intenzitou udrel do zadnej strany hlavy prineseným rýľom alebo lopatou, čím jej spôsobili smrteľné poranenia hlavy a potom ju zahrabali do blízkej jamy, prikryli trávnatým porastom, na to obvinený V. R. na miesto, kde mala hlavu hodil kameň a spoločne ju priválili vyvráteným kmeňom stromu a z miesta činu odišli.

Okresný súd Nitra obvineného Q. R. odsúdil podľa § 219 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra 2000 s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra

2000 na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 13 (trinásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. c) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra 2000 ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu do III. nápravno-výchovnej skupiny.

Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra 2000 súd zrušil skorší výrok o treste uložený obvinenému trestným rozkazom OS Nitra, sp. zn. 2T/200/2004 zo dňa 22. októbra 2004 doručené obvinenému dňa 12. novembra 2004, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Odvolanie obvineného Q. R., Krajský súd v Nitre uznesením z 12. marca 2014, sp. zn. 1To/27/2012, vylúčil zo spoločného konania na samostatné konanie.

Uznesením z 21. mája 2014, sp. zn. 2To/24/2014, Krajský súd v Nitre podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného Q. R. a krajského prokurátora zamietol, pretože neboli dôvodné.

Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre podal dňa 02. novembra 2015 na Okresnom súde Nitra, prostredníctvom obhajkyne, obvinený Q. R., dovolanie.

Ako právne dôvody dovolania označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. b), c) a i) Tr. por.

Obvinený Q. R. za porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. považuje neaplikovanie ust. § 277 ods. 5 posledná veta Tr. por. „ak došlo k zmene samosudcu alebo sa zmenilo zloženie senátu, musí sa hlavné pojednávanie vykonať znova; to neplatí, ak so zmenou samosudcu alebo zmenou v zložení senátu obžalovaný súhlasí.“

Vyššie uvedené dôvodí skutočnosťou, že Okresný súd Nitra začal vykonávať svoju činnosť ako súd prvého stupňa v zložení senátu: JUDr. Lenka Kováčová - predsedníčka senátu, Jordana Kenčevová - člen senátu a Jozef Nagy - člen senátu, čo vyplýva zo zápisnice z verejného zasadnutia o predbežnom prejednaní obžaloby z 30. mája 2008. Na hlavnom pojednávaní dňa 25. februára 2010 bolo zloženie senátu odlišne kreované od pôvodného personálneho obsadenia, konkrétne člena senátu Jozefa Nagya nahradila bez odôvodnenia Ľudmila Šimeková a táto zotrvala v senáte až do vyhlásenia rozsudku súdu prvého stupňa dňa 24. novembra 2011. Obvinený poukázal na skutočnosť, že v zápisnici z hlavného pojednávania z 25. februára 2010 nie je zaznamenané, že by zmena zloženia senátu bola oznámená obžalovaným a už vôbec nie, že by obžalovaní s touto zmenou súhlasili. Taktiež nebolo dovtedajšie dokazovanie z hlavných pojednávaní pred novou členkou senátu vykonané znova, v čom obvinený vidí porušenie zásady ústnosti a bezprostrednosti konania, napriek tomu nová členka senátu rozhodovala o vine a treste obžalovaných.

Podľa názoru obvineného bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. tým, že Krajský súd v Nitre ako odvolací súd v konaní sp. zn. 2To/24/2014 porušil zákon v ust. § 317 ods. 1 Tr. por. v zmysle ktorého jeho preskúmvacia povinnosť bola daná aj pre chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by tieto odôvodňovali podanie dovolania. Vzhľadom na to, že nezákonné zloženie senátu bolo v prípade obvineného dovolacím dôvodom, mal odvolací súd napadnutý rozsudok pre predmetné procesné pochybenie zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie, čo však neurobil.

Za porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. považuje obvinený nesprávne použitie hmotnoprávneho ustanovenia § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. č. 140/1961 účinného ku dňu 31. decembra 2000. Uvedené dôvodí tým, že zo samotného skutku jednoznačne vyplýva, že V. E. utrpela smrteľné poranenia hlavy v dôsledku úderu veľkou intenzitou do zadnej strany hlavy prineseným rýľom alebo lopatou, pričom tento úder mal vykonať V. R.. V zmysle skutkovej vety bolo toto konanie priamou príčinnou súvislosťou so spôsobeným následkom - smrť obete. Obvinený uviedol, že takéhoto konania sa mal dopustiť iba obžalovaný v 3. rade, nie obvinený. Preto sa obvinený domnieva, že ani zo skutku,

za ktorý bol odsúdený, nie je zrejmé, že on mal úmyselne usmrtiť V. E., resp. že práve v dôsledku jeho konania jej mala byť spôsobená smrť.

V závere obvinený uviedol, že uvedené námietky boli obsahom aj jeho odvolania z 23. februára 2012, pričom odvolací súd sa s nimi vo svojom uznesení sp. zn. 2To/24/2014 z 21. mája 2014 nevysporiadal, čím porušil jeho právo na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Obvinený na základe vyššie uvedeného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že rozsudkom Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T/57/2008 z 24. novembra 2011 a uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/24/2014 z 21. mája 2014 bol porušený zákon v ust. § 277 ods. 5 Tr. por., § 317 ods. 1 Tr. por., § 219 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra 2000, v neprospech obvineného Q. R.; zrušil uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 2To/24/2014, z 21. mája 2014 a rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 6T/57/2008 z 24. novembra 2011 v jeho výroku o vine, treste, ďalších výrokoch, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad ako aj zrušil chybné konanie súdu I. st., ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo a následne, aby podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Okresnému súdu Nitra, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. V závere navrhol, aby podľa § 388 ods. 2 Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky nariadil, aby Okresný súd Nitra vec rozhodol v inom zložení senátu.

Prokurátor Krajskej prokuratúry Nitra vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky po prejednaní veci na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného Q. R. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol, keďže je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

K dovolaniu obvineného Q. R. sa vyjadrili obvinení K. H. a V. K., ktorí vyjadrili súhlas s podaným dovolaním obvineného a vyslovili návrh zhodný s obvineným Q. R..

Obvinený podal k vyjadreniu prokurátora svoje stanovisko s tým, že zotrval na svojom tvrdení o porušení jeho práv v súvislosti so zmenou v zložení senátu.

Pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie je podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1 a 2 Tr. por.) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným nie je dôvodné, a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, umožňuje oprávneným osobám namietať zásadné porušenie procesnoprávnych a hmotnoprávnych ustanovení v rozhodnutiach súdov, a to z dôvodov, ktoré sú taxatívne upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n/ Tr. por.. Obvinený svoje dovolanie založil na naplnení dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 písm. b), c) a i) Tr. por.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod uvedený v ust. § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. (súd rozhodol v nezákonnom zložení), ktorého naplnenie obvinený vidí v tom, že v priebehu konania došlo k zmene senátu, konkrétne v osobe prísediaceho, a uvedená skutočnosť nebola obvinenému oznámená ani mu nebola daná možnosť vyjadriť súhlas, resp. nesúhlas s touto zmenou v zmysle § 277 ods. 5 posledná veta Tr. por., treba v prvom rade uviesť, že ak v dovolaní uplatňovaná okolnosť nepochybne bola, resp. musela byť dovolateľovi v priebehu prvostupňového alebo odvolacieho súdneho konania známa a v týchto štádiách najneskôr v konaní pred odvolacím súdom trestného konania ju neuplatnil, v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. nemôže byť táto okolnosť použitá ako podklad pre splnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1

písm. a) až g) Tr. por. (pozri stanovisko Najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 74/2015 k aplikácii ust. § 371 ods. 4 Tr. por. vo vzťahu k ust. § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016).

Obvinený vedomý si skutočnosti, že vyššie uvedené nenamietal v pôvodnom konaní, ale najskôr až v podanom dovolaní, poukázal na porušenie jeho práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ku ktorému došlo zo strany odvolacieho súdu, ktorý v rámci prieskumnej činnosti v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. mal preskúmať konanie, ktoré predchádzalo rozsudku či neodôvodňuje nejaký z dovolacích dôvodov, aj keď to obvinený v odvolacom konaní nevytýkal.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. možno chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého práva na obhajobu. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Obvinený v zmysle uvedeného, dôvodí porušenie jeho práva zásadným spôsobom skutočnosťami, ktoré nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. ani žiaden iný dovolací dôvod.

Naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. odôvodnil obvinený tým, že zo skutku, za ktorý bol odsúdený, nie je zrejmé, že on mal úmyselne usmrtiť V. E., resp. že v dôsledku jeho konania jej mala byť spôsobená smrť.

Už z dikcie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. vyplýva, že vo vzťahu k zistenému skutku je možné dovolaním namietat' výlučne právne chyby v tom zmysle, že zistený skutok bol nesprávne právne kvalifikovaný. Popri chybách, ktoré sa týkajú právneho posúdenia skutku možno v rámci tohto dovolacieho dôvodu vytýkať tiež iné nesprávne hmotnoprávne posúdenie. Rozumie sa ním zhodnotenie otázky, ktorá nespočíva priamo v právnej kvalifikácii skutku, ale v právnom posúdení inej skutkovej okolnosti majúcej význam z hľadiska hmotného práva.

Uvedený dovolací dôvod vylučuje ale námietky skutkové, čo znamená, že dovolací súd nie je oprávnený skúmať a hodnotiť správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu, preverovať dostatočnosť vykonaného dokazovania a tiež správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov. Skutkový stav je v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok samotný alebo iná okolnosť boli správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Revízia skutkových zistení podľa tohto dovolacieho dôvodu je v dovolacom konaní vylúčená.

Z podaného dovolania je zrejmé, že obvinený dovolaním namieta výrok o vine, teda že skutku tak, ako ho ustálil vo svojom výroku okresný súd, sa nedopustil, následne potom i právnu kvalifikáciu tohto konania a v tejto súvislosti je potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb, taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Tr. por. Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie, neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa. Vykonávanie dôkazov a ich hodnotenie sa v plnom rozsahu vykonáva v rámci konania pred súdom, a to príslušnými procesnými súdmi ako v prvom stupni, tak aj v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Najvyšší súd je v konaní o dovolaní zásadne povinný vychádzať zo skutkových zistení súdu prvého stupňa a v nadväznosti na tento skutkový stav zvážiť hmotnoprávne posúdenie skutku, pričom skutkové zistenia súdu prvého stupňa nemôže meniť.

Obvinený Q. R. bol odsúdený za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b)

spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra 2000, ktorého sa dopustil spoločne s obvinenými K. K. a V. R..

Podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra 2000, ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých osôb, zodpovedá každá z nich, ako by trestný čin spáchala sama (spolupáchatelia).

O spáchanie trestného činu spoločným konaním ide okrem iného aj vtedy, ak jednotlivé zložky spoločnej trestnej činnosti síce samy osebe konanie nenapĺňajú, vo svojom súhrne však predstavujú konanie opísané v príslušnom ust. osobitnej časti Trestného zákona.

Skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b) zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra 2000, a to formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 zák. č. 140/1961 Zb. účinného ku dňu 31. decembra 2000.

V posudzovanej veci okresný a krajský súd zistili uvedený skutkový stav, ktorý obvinený subjektívne nepovažoval za preukázaný. Hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, však nie je možné uplatniť ako dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.; ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) hodnotené v jeho prospech.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Najvyšší súd konštatuje, že v posudzovanej veci skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený Q. R. právoplatne uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanovením § 371 ods. 1 písm. b), c), i) Tr. por., preto dovolanie obvineného Q. R. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.